

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

א' באייר התשע"ט
6 במאי 2019

חוזר נותני שירותים פיננסיים
2019-10-2
סיווג: כללי

תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין שירותים פיננסיים מוסדרים – חוזר גילוי בחוזה הלוואה

בתוקף סמכותי לפי סעיף 49(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016 (להלן – **חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים**) ולפי סעיף 3(ד) לחוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות, התשנ"ג-1993, בנוסחו לפי תיקון מס' 5 (להלן – **חוק אשראי הוגן**), להלן הוראותיי:

1. כללי

חוזר גילוי בחוזה הלוואה (להלן – **החוזר או חוזר גילוי בחוזה הלוואה**) פורסם לראשונה ביום 24 ביולי 2018 וזאת, בין היתר, בהתאם להוראות סעיף 3(ד) לתיקון מספר 5 לחוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות, התשנ"ג-1993 (להלן – **התיקון לחוק**), לפיו נדרש המפקח על נותני שירותים פיננסיים לפרסם טפסי גילוי לעניין הפרטים שיש לכלול בהסכם הלוואה. חוזר גילוי בחוזה הלוואה היה אמור להיכנס לתוקפו ביום 9 במאי 2019. בעקבות תיקון חקיקה שנערך לתיקון לחוק, נקבע כי התיקון לחוק ייכנס לתוקפו שישה חודשים לאחר פרסומן של תקנות הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות (החרגת סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק והחרגת הוצאות מגדר "תוספת"), התשע"ט-2019 (להלן – **התקנות**), אשר אמורות לייצר ודאות באשר לסוגי ההלוואות שהתיקון לחוק חל לגביהן. התקנות פורסמו ביום 25 בפברואר 2019, ומשכך יום התחילה לתיקון לחוק נקבע ליום 25 באוגוסט 2019. לאור האמור, הגיעו אל רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בקשות לדחיית יום תחילתו של חוזר גילוי בחוזה הלוואה, על מנת שייכנס לתוקפו עם כניסתן לתוקף של הוראות התיקון לחוק. עניינו של תיקון זה הוא בתיקון יום התחילה כאמור ובהוספה של מספר התאמות נדרשות.

2. תיקון החוזר המאוחד לעניין שירותים פיננסיים מוסדרים

(א) בחוזר המאוחד לעניין שירותים פיננסיים מוסדרים, בחלק 1 ('כללי'), יבוא פרק 1 ('הגדרות כלליות'), כמפורט **בנספח א'** לחוזר זה.

(ב) בחוזר המאוחד לעניין שירותים פיננסיים מוסדרים, בחלק 3 ('שמירה על ענייני לקוחות'), בפרק 1 ('כללי'), יחולו התיקונים המצורפים לסימן ד' ('הוראות בדבר חוזה למתן שירותים פיננסיים'), כמפורט **בנספח ב'** לחוזר זה.

3. תחולה

הוראות חוזר זה יחולו על כל בעל רישיון למתן אשראי, בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי, כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים, ביחס להלוואות עליהן חל חוק אשראי הוגן.

4. תיקון יום התחילה של חוזר גילוי בחוזה הלוואה

תחילתן של הוראות חוזר גילוי בחוזה הלוואה ביום תחילתו של חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993 (תיקון מס 5), התשע"ז-2017 (להלן – **יום התחילה**). אין באמור כדי למנוע מהגופים עליהם חל חוזר זה לפעול על פי החוזר לפני יום התחילה.

5. תחילה

תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומו.

ד"ר משה ברקת

הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

נספח א

חלק 1: כללי

1. הגדרות כלליות

"חוק אשראי הוגן" – חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993 (תיקון מס 5), התשע"ז-2017 ;
"החוק" או "חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים" - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים
(שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016 ;

חלק 3: שמירה על ענייני לקוחות

פרק 1 – כללי

סימן ד. הוראות בדבר חוזה למתן שירותים פיננסיים 91. הגדרות

בסימן זה –

"הלוואה", "שיעור העלות הממשית של האשראי" ו-"שיעור העלות המרבית של האשראי"

– כהגדרתם בחוק אשראי הוגן ;

"לווה" – כהגדרתו בחוק אשראי הוגן ;

"בעל רישיון" – כל אחד מאלה :

(1) בעל רישיון למתן אשראי ;

(2) בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי ;

(3) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי.

92. גילוי בחוזה הלוואה – פרטים שייכללו ויוצגו ללקוח בעסקת הלוואה של נותן שירותי אשראי

(א) בעל רישיון יגלה ללווה במסגרת הסכם למתן הלוואה, פרטים בדבר חוזה הלוואה, על גבי דף נפרד אשר יצורף להסכם ויהווה חלק בלתי נפרד ממנו. גילוי הפרטים כאמור ייעשה בהתאם לנוסח ולמבנה שבטפסים 92.1, 92.2, 92.3 ו-92.4 בחלק 6 לחוזר המאוחד, לפי העניין (להלן – טופס הגילוי), ורק בהתייחס לאותה הלוואה שביקש הלווה.

(ב) עותק מטיטוט הסכם ההלוואה לרבות טופס הגילוי, יימסר ללווה זמן סביר בטרם כריתת חוזה ההלוואה, באופן שיאפשר ללווה לקרוא ולהבין את מהות העסקה.

(ג) מבלי לגרוע מהאמור בכל דין, העמיד בעל הרישיון את ההלוואה שלא במועד כריתת חוזה ההלוואה, יציג את טופס הגילוי פעם נוספת בסמוך למועד העמדת ההלוואה בפועל, לאחר שעודכנו בו כל הפרטים ככל שחל בהם שינוי לאחר כריתת הסכם ההלוואה. בסעיף קטן זה, "הלוואה" – למעט הסכם מסגרת למתן אשראי או הסכם מסגרת לניכיון שטר.

(ד) בכל עסקת הלוואה ימסור בעל רישיון לידי הלווה, סמוך לאחר מועד חתימת ההסכם, לוח תשלומים הכולל את סכומי הפירעון של קרן ההלוואה לפי הידוע במועד כריתת חוזה ההלוואה ; לוח התשלומים יכלול גם את שיעור החזרי הריבית ככל שידועים במועד חתימת ההסכם, לפי מועדי הפירעון, ואת בסיס ההצמדה. הייתה ההלוואה, הלוואה בריבית משתנה, או הלוואה צמודה למדד או לבסיס אחר – יבהיר בעל רישיון ללווה כי הסכום עשוי להשתנות במהלך תקופת ההלוואה, עקב שינוי שיעור הריבית או עקב ההצמדה.

(ה) בעל רישיון לא יגבה כל תמורה כנגד מסירת הפרטים האמורים בסעיפים קטנים (ב) עד (ד).

(ו) בעל רישיון ימסור ללווה לפי דרישתו, פרטים בדבר יתרת ההלוואה של הלווה שנותרה לפירעון, בהפרדה בין מרכיבי הקרן למרכיבי הריבית נכון ליום הפקת הפרטים. פרטים כאמור יועברו ללווה באמצעות דואר אלקטרוני, ואם אין בידי הלווה כתובת דואר אלקטרוני, או אם ביקש זאת הלווה – באמצעות דואר רגיל. בעל רישיון לא יגבה כל תמורה כנגד מסירת הפרטים האמורים. הגיש לווה בקשה נוספת לקבלת פרטים כאמור במהלך תקופה של 12 חודשים מיום מסירת הפרטים, רשאי בעל רישיון לגבות תשלום סביר בעד מסירת הפרטים.

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

טופס 92.1 – ריכוז פרטים עיקריים בהסכם למתן הלוואה

לתשומת לבך, הפרטים המופיעים להלן מהווים תמצית בלבד. לקבלת מידע נוסף יש לעיין ביתר סעיפי ההסכם המצורף.

תאריך:		
הסכם למתן אשראי	פירוט	לפירוט נוסף ראה סעיף מספר xx בהסכם ¹
פרטים כלליים		
שם בעל הרישיון + מספר מזהה		
מען בעל הרישיון + כתובת דוא"ל ומספר טלפון		
שם הלווה + מספר זהות		
מען הלווה		
שם הערב או הערבים + מספר זהות		
מען הערב או הערבים		
פרטי ההלוואה		
סכום ההלוואה		
תקופת ההלוואה		
מועד העמדת ההלוואה בפועל		
מועד תשלום ראשון		
הסכום שיקבל הלווה ²		
סכום שישלם הלווה עד סוף תקופת ההלוואה מעל לסכום האשראי שקיבל (לא כולל הצמדה)		
סה"כ ישולם עד סוף התקופה (לא כולל הצמדה)		
פירוט תשלומים ³	ראה לוח תשלומים מצורף	
ריבית והצמדה		
ריבית קבועה		
שיעור הריבית הנומינלית ⁴		
הריבית המתואמת ⁵		

¹ פירוט נוסף ככל שמוסיף מידע על עיקרי הפרטים שנדרשים להופיע בעמודה הראשונה; למקרה שלא מוסיף מידע ניתן להשחיר את המשבצת.

² נתון זה נכון למועד הצגתו והוא עשוי להשתנות בהתאם למועד העמדת ההלוואה בפועל.

³ ככל שמדובר בהלוואה בריבית משתנה או בהלוואה צמודה למדד או לבסיס אחר, הסכום עשוי להשתנות במהלך תקופת ההלוואה עקב שינוי שיעור הריבית או עקב ההצמדה.

⁴ שיעור הריבית נכון למועד הצגת מסמך זה – הצגת הריבית בחישוב שנתי.

⁵ הריבית בחישוב שנתי, מביא בחשבון גם ריבית דריבית, בהתאם למועדי פירעון ההלוואה.

ריבית משתנה		
		בסיס הריבית
		מרכיבי הריבית המשתנה
		העקרונות לשינוי שיעור הריבית
		שיעור הריבית הנומינלית ⁶
		הריבית המתואמת ⁷
		תדירות שינוי הריבית ומועד שינוי קרוב או האירועים שבעקבותיהם ישונו השיעורים
הצמדה		
		סוג ההצמדה ושיעורה
		בסיס ההצמדה ומועדו
		הרכיבים שעליהם חלה ההצמדה ⁸
עמלות והוצאות נלוות להעמדת האשראי ⁹		
נתונים נוספים		
		קיומה של זכות לפירעון מוקדם ותנאיה ¹⁰
		הצעדים, על פי הדין ועל פי החוזה, שרשאי בעל רישיון לנקוט בשל אי-תשלום במועד, והתנאים לנקיטת צעדים אלה וכן התנאים להעמדת הלוואה לפירעון מיידי.
		זהות הגורם המפקח על פעילותו של בעל הרישיון
נתונים נוספים בהתאם להוראות חוק אשראי הוגן		
עלות האשראי	שיעור עלות ממשית של האשראי ¹¹	שיעור עלות מרבית של האשראי
ריבית פיגורים	שיעור ריבית הפיגורים ¹²	שיעור ריבית פיגורים מרבי

⁶ שיעור הריבית נכון למועד הצגת מסמך זה – הצגת הריבית בחישוב שנתי.

⁷ הריבית בחישוב שנתי (על פי שיעור הריבית המשתנה הידועה במועד כריתת ההסכם), המביאה בחשבון גם ריבית דריבית, בהתאם למועדי פירעון ההלוואה.

⁸ קרן/ריבית.

⁹ לא כולל הוצאות שהן חלק מהליך גביית החוב.

¹⁰ במידה והם ידועים במועד הצגת מסמך זה – ראה לעניין הפרטים המפורטים בסעיף 3(ב)(11א) לחוק אשראי הוגן.

¹¹ בהתאם להגדרה שבסעיף 1 לחוק אשראי הוגן.

¹² בחישוב שנתי המביא בחשבון גם ריבית דריבית, ככל שידוע בעת חתימת חוזה ההלוואה.

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

טופס 92.2 – ריכוז פרטים עיקריים בהסכם מסגרת אשראי

לתשומת לבך, הפרטים המופיעים להלן מהווים תמצית בלבד. לקבלת מידע נוסף יש לעיין ביתר סעיפי ההסכם המצורף.

תאריך:		
הסכם מסגרת אשראי	פירוט	לפירוט נוסף ראה סעיף מספר XX בהסכם ¹³
פרטים כלליים		
שם בעל הרישיון + מספר מזהה		
מען בעל הרישיון + כתובת דוא"ל ומספר טלפון		
שם הלווה + מספר מזהה		
מען הלווה		
שם הערב או הערבים + מספר מזהה		
מען הערב או הערבים		
מסגרת האשראי		
סכום מסגרת האשראי ¹⁴		
תקופת העמדת מסגרת האשראי		
מועד העמדת מסגרת האשראי		
ריבית והצמדה		
ריבית קבועה		
שיעור הריבית על מסגרת האשראי ¹⁵		
ריבית משתנה		
בסיס הריבית		
מרכיבי הריבית המשתנה		
העקרונות לשינוי שיעור הריבית		
שיעור הריבית נכון למועד הצגת מסמך זה ¹⁶		
תדירות שינוי הריבית ומועד שינוי קרוב או האירועים שבעקבותיהם ישונו השיעורים		
הצמדה		
סוג ההצמדה ושיעורה		
בסיס ההצמדה ומועדו		
הרכיבים שעליהם חלה ההצמדה		

¹³ פירוט נוסף ככל שמוסיף מידע על עיקרי הפרטים שנדרשים להופיע בעמודה הראשונה; למקרה שלא מוסיף מידע ניתן להשחיר את המשבצת.

¹⁴ הסכום שהמלווה התחייב להעמיד ללווה.

¹⁵ ריבית בחישוב שנתי.

¹⁶ ריבית בחישוב שנתי.

עמלות והוצאות נלוות להעמדת האשראי ¹⁷		
נתונים נוספים		
		קיומה של זכות לפירעון מוקדם ותנאיה ¹⁸
		הצעדים, על פי הדין ועל פי החוזה, שרשאי נותן שירותי האשראי לנקוט בשל אי-תשלום במועד, והתנאים לנקיטת צעדים אלה וכן התנאים להעמדת הלוואה לפירעון מיידי.
		זהות הגורם המפקח על פעילותו של נותן שירותי האשראי

נתונים נוספים בהתאם להוראות חוק אשראי הוגן		
עלות האשראי	שיעור עלות ממשית של האשראי ¹⁹	שיעור עלות מרבית של האשראי
ריבית פיגורים	שיעור ריבית הפיגורים ²⁰	שיעור ריבית פיגורים מרבי

¹⁷ לא כולל הוצאות שהן חלק מהליך גביית החוב.

¹⁸ במידה והם ידועים במועד הצגת מסמך זה – ראה לעניין הפרטים המפורטים בסעיף 3(ב)(11א) לחוק אשראי הוגן.

¹⁹ בהתאם להגדרת המונח לפי סעיף 15א(1) לחוק אשראי הוגן.

²⁰ בחישוב שנתי, לפי הידוע בעת הצגת מסמך זה.

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

טופס 92.3 – ריכוז פרטים עיקריים בהסכם ניכיון שטר (לרבות הסכם מסגרת לניכיון שטר)
לתשומת לבך, הפרטים המופיעים להלן מהווים תמצית בלבד. לקבלת מידע נוסף יש לעיין ביתר סעיפי ההסכם המצורף.

תאריך:		
הסכם ניכיון שטר	פירוט	לפירוט נוסף ראה סעיף מספר XX בהסכם ²¹
פרטים כלליים		
שם בעל הרישיון + מספר מזהה		
מען בעל הרישיון + כתובת דוא"ל ומספר טלפון		
שם הלווה + מספר מזהה		
מען הלווה		
שם הערב או הערבים + מספר מזהה		
מען הערב או הערבים		
ריבית פיגורים		
שיעור ריבית הפיגורים ²²		
שיעור ריבית הפיגורים המרבי		
נתונים נוספים		
קיומה של זכות לפירעון מוקדם ותנאיה ²³		
הצדדים, על פי הדין ועל פי החוזה, שרשאי נותן שירותי האשראי לנקוט בשל אי-תשלום במועד, והתנאים לנקיטת צעדים אלה וכן התנאים להעמדת הלוואה לפירעון מיידי.		
זהות הגורם המפקח על פעילותו של בעל רישיון		

²¹ פירוט נוסף ככל שמוסיף מידע על עיקרי הפרטים שנדרשים להופיע בעמודה הראשונה; למקרה שלא מוסיף מידע ניתן להשחיר את המשבצת.

²² כמשמעו בחוק אשראי הוגן, בחישוב שנתי המביא בחשבון גם ריבית דריבית לפי הידוע במועד ההלוואה.
²³ במידה והם ידועים במועד חתימת ההסכם – ראה לעניין הפרטים המפורטים בסעיף 3(ב)(11א) לחוק אשראי הוגן.

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

טופס 92.4 – מסמך משלים בהסכם ניכיון שטר

לתשומת לבך, הפרטים המופיעים להלן מהווים תמצית בלבד. לקבלת מידע נוסף יש לעיין ביתר סעיפי ההסכם המצורף.

פרטי הניכיון (מסמך משלים) ²⁴									
								שם בעל רישיון + מספר מזהה	
								מען בעל רישיון + כתובת דוא"ל ומספר טלפון	
								שם הלווה + מספר מזהה	
								מען הלווה	
מספר שטר	שם מושך	שם משיק + מספר מזהה + מען ²⁵	שם הערב או הערבים ²⁶ + מספר מזהה + מען	תאריך פירעון השטר	סכום השטר	כל סכום שינוכה מהשטר	סכום שקיבל הלווה בפועל	שיעור העלות הממשית של האשראי ²⁷	שיעור העלות המרבית של האשראי

²⁴ טרם ביצוע ניכיון השטר, על מנכה שטר למסור לידי הלווה מסמך משלים בהתאם להוראות סעיף 15ב(א)(2) לחוק אשראי הוגן וזאת ביחס לכל ניכיון שטר.
²⁵ ככל שקיים וידוע.
²⁶ ככל שקיימים.
²⁷ בהתאם להגדרה שבסעיף 1 לחוק אשראי הוגן.

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
דברי הסבר

כללי

דחיית מועד התחילה-

הוראות חוזר זה נכתבו, בין היתר, בהתאם להוראות סעיף 3(ד) לתיקון מספר 5 לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות התשנ"ג-1993. לאור הדחייה במועד כניסתו של התיקון לחוק האמור לתוקף, מוצע לדחות את מועד תחילתו למועד תחילתו של התיקון לחוק האמור וכן לבצע מספר תיקונים בהוראות החוזר.

לנספח א

בנספח זה מוצע לתקן את חלק 1 לחוזר המאוחד לעניין שירותים פיננסיים מוסדרים (להלן – "החוזר המאוחד") (כללי), הגדרות כלליות, כך שיכלול את פרק ההגדרות הכלליות שרלבנטיות לכל הוראות החוזר המאוחד. ככלל, החוזר המאוחד נסמך על חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים ומכאן שהגדרות החוק חלות גם על החוזר המאוחד. בחלק זה מופיעות הגדרות נוספות, אשר לא נמצאות בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים ורלוונטיות לחוזר המאוחד. ההגדרות בחלק זה הן ההגדרות לכל החוזר המאוחד אלא אם הוגדרו בתחילת כל פרק או סימן לאורך החוזר המאוחד, הגדרות שונות.

לנספח ב

מוצע לתקן את שם הסימן כך שיקרא "הוראות בדבר חוזה למתן שירותים פיננסיים". זהו שינוי טכני שנועד ליצור אחידות בחוזר המאוחד.

לסעיף 91

בסעיף זה מוצע לתקן את ההגדרות הרלבנטיות לעניין פרק ד' לחוזר המאוחד (הוראות בדבר חוזה למתן שירותים פיננסיים), כך שתימחק ההגדרה "חוק אשראי הוגן" שנקבעה בחלק 1 לחוזר המאוחד (הגדרות כלליות). עוד מוצע לשנות את שם ההגדרה "נותן שירותי אשראי" ולהחליפה בשם "בעל רישיון". בהתאמה מוצע לשנות בכל מקום בו נכתב "נותן שירותי אשראי" ל- "בעל רישיון". שינוי זה הוא שינוי טכני שנועד ליצור אחידות בחוזר המאוחד.

לסעיף 92(א)

בסעיף זה מוצע לתקן את מספרי הטפסים ולהוסיף את מיקומם בחוזר המאוחד. זהו שינוי טכני שנועד ליצור אחידות בחוזר המאוחד.

לטופס 92.4

מוצע לתקן את טופס 92.4, מסמך משלים בהסכם ניכיון שטר, ואת הערת שוליים 24. הערות שהתקבלו ברשות שוק ההון הצביעו על כך שהדרישה בחוזר לפיה בעל הרישיון צריך למסור לידי הלווה טרם ביצוע ניכיון השטר הן את טופס הגילוי והן את המסמך המשלים, מסרבלת את פעולת הניכיון. על כן, מוצע לתקן את טופס 92.4, כך שיכלול נתונים נוספים בהתאם להוראות סעיף 15ב(א)(2) לחוק אשראי הוגן וייתר את הצורך במסירת מסמך הגילוי. בהתאם לתיקון המוצע יצטרך בעל רישיון להציג ללווה במועד ניכיון השטר בפועל רק את המסמך המשלים, אשר יכיל את כל הפרטים הנדרשים.